

θμοῦ καὶ μὲ ἄλλους πυρπολητὰς ἐνέπρησε διάφορα ἐχθρικά πλοῖα κατὰ τὸν ὄρμον τῆς Μεθώνης.

Ἡ Ἐπιτροπή.

Πτώσις Σφακτηρίας θάνατος Τσαμαδοῦ 1825. «Ἀναστάσιος Τσαμαδὸς πλοίαρχος ἐξ Ὑδρας κατὰ τὸ 1825 διωρίσθη ἀπὸ τὸ κοινὸν τῆς Ὑδρας ἀρχηγὸς μιᾶς μοίρας δι' ἀσφάλειαν τοῦ Νεοκάστρου, ὅπου διατελὼν παρουσιάσθη πανστρατιᾷ ὁ Αἰγυπτιακὸς στόλος διὰ νὰ κάμῃ τὴν ἀπόβασιν τοῦ εἰς τὴν Σφακτηρίαν, πνέων δὲ ἄμετρον ζῆλον ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ πλοίου διὰ νὰ ἐνθαρρύνῃ τοὺς ὀλιγοψυχῆσαντας, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ ἐπανεέλθῃ κυριευθείσης τῆς θέσεως, ἐφρονέυθη μαχόμενος, προσφέρων ἑαυτὸν θῦμα ἐνδοξον ὑπὲρ τῆς πατρίδος».

Ἡ Ἐπιτροπή.

«Ἐλευθέριος Ῥαφαήλ πλοίαρχος ἐξ Ὑδρας κατὰ τὸ 1825 μαχόμενος εἰς τὸ Νεοκαστρον ἐφρονέυθη ἀπὸ τὸν ἐχθρόν».

Ἡ Ἐπιτροπή.

Ναυμαχία Σούδας 1825. «Ἀντώνιος Βώκος πυρπολητὴς ἐξ Ὑδρας εἰς τὴν κατὰ τὴν Σούδαν ναυμαχίαν, ἐνέπρησε μίαν ἐχθρικὴν κορβέταν».

Ἡ Ἐπιτροπή.

«Μιχαὴλ Μπουντούρης πυρπολητὴς ἐξ Ὑδρας (ὄρα ναυμαχίαν Κάσσου 1824).

Ἡ Ἐπιτροπή.

(Ἐπεταὶ συνέχεια)

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

ΥΠΟ

ΓΕΩΡ. Κ. ΣΤΡΑΤΗΓΗ

I

Μετὰ δέμηνον ἐν Λειψία διαμονήν, μετέβην ὡς οἰκότροφος παρὰ τῷ Πάστωρι¹ Μ. . . τοῦ χωρίου Κ. . . λεύγας τινὰς ἀπέχοντος αὐτῆς, καὶ ὑπὸ τοῦ γοητευτικοῦ Ἑλστερ ἐλικοειδῶς διαυλακούμενου. Λέγοντες χωρίον, παρακαλοῦμεν τὸν Ἕλληνα ἀναγνώστην, ὅπως μὴ ὑποθέσῃ ἄθροισμα ἑκατοστούς πενιχρῶν καλυδῶν ἄνευ οὐδεμιᾶς κοινωνικῆς κινήσεως, ὅπως τὰ πλεῖστα ἐν Ἑλλάδι, ἅτινα ἐν οὐδεμιᾷ ἐπικοινωνίᾳ πρὸς τὰς πόλεις εὐρισκόμενα, παριστῶσιν οὕτω τελείαν τὴν ἐννοίαν κράτους ἐν κράτει. Τὰ χωρία τῆς Γερμανίας χάρις τῇ ἀκαταπαύστῳ σιδηροδρομικῇ συγκοινωνίᾳ, ἥτις δι' ἀπειραρίθμων οἰονεὶ ἀρτηριῶν μεταγγίζει αὐτοῖς ἐκ τῶν προσκειμένων

πόλεων ἄφθονον ζῶν, κίνησιν καὶ πλοῦτον, δύνανται νὰ παραλληλισθῶσι πρὸς τὰς ἡμετέρας μικρὰς πόλεις, ἐν πολλοῖς μάλιστα ὑπερτεροῦσιν αὐτῶν. Τὸ χωρίον Κ. . . ὑπὸ 8 χιλ. ψυχῶν κατοικοῦμενον καὶ ἐὰν ἐτι ἐστερεῖτο τῶν ὡραίων αὐτοῦ ζυθοπωλείων, τῶν ρωμαντικῶν κήπων ἐπὶ τοῦ Ἑλστερ, τῶν συναυλιῶν καὶ τῶν σφαιροβολείων τοῦ (Kegelbahn), ἠδύνατο οὐχ ἥττον νὰ ἐναδρύνηται ἐπὶ τῷ Πάστωρι αὐτοῦ Μ. . . ἀνδρὶ ὑπὲρ τὰ πεντήκοντα γεγονότι, ὀλβιογάζστορι, μετὰ μακρῶν ὑπερύθρων παραγναθίδων καὶ ἄνευ μύστακος, μετὰ ὀφθαλμῶν γλαυκοκυάνων καὶ ἐν ὕγρᾳ πάντοτε διατελούντων καταστάσει ὡς ἐκ τοῦ καπνοῦ, ὅστις ἀνέθρωσκε ἐκ τοῦ αἰωνίου σιγάρου, ὅπερ μόνον ἀπαξ ἐξήρχετο τῆς μελαίνης εἰρκτῆς του, ὅπως ὑποστῇ τὸν ὑπὸ τὸν πόδα τοῦ διακοσιολίτρου σώματός του διὰ συντριβῆς θάνατον. Εἶχε πολλὰς ἀρετὰς ὁ ὑπὸ τοῦ χωρίου λατρευόμενος Πάστωρ. Μία πλὴν ἐκ τῶν πολλῶν, δι' ἣν ἅπαντες οἱ πρὸ ἐμοῦ καὶ μετ' ἐμὲ οἰκότροφοι θὰ τῷ εἴμεθα εὐγνώμονες, εἶναι ὅτι τὰ πνευματικὰ τῆς μεγάλης αὐτοῦ θεοσεβείας νάματα ἐπεφύλασσε μόνον κατὰ τὰς Κυριακὰς διὰ τὸ εὐλαβὲς αὐτοῦ ποίμνιον μᾶλλον ἢ διὰ τοὺς οἰκοτρόφους αὐτοῦ, πρὸ τῶν ὁποίων ἀνέπτυσσε κατὰ τὴν Λουκούλειον τράπεζάν του τὰ μυστήρια τῆς ἐφευρέσεως τοῦ Γαμβρίνου, πρὸ τοῦ βωμοῦ τοῦ ὁποίου ἔθυσεν ἀφθῶνως ἐξ ἡμέρας τὴν ἐβδομαδα. Ἡγάπα τὰ πάντα ἡ ἀγαθὴ τοῦ Πάστωρος καρδιά· πάντα τὰ φαγητά, πάντα τὰ ὀπωρικά καὶ πάντα τὰ ἔθνη, ἐκτὸς τῶν Ἰουδαίων. Κατὰ τὸ πρὸς τάτυχῃ τέκνα τοῦ Ἰακώβ μῖσος ὑπερέβαινε μάλιστα τὸν ἀμείλικτον ἐν Βερολίῳ ἀντισημιτιστὴν Stoecker οὗτινος ἡσπάζετο εὐλαβῶς τὰς ιδέας.

Ὀλίγαι ἡμέραι ἤρκεσαν μετὰ τὴν εἴσοδόν μου παρ' αὐτῷ ὡς οἰκοτρόφου νὰ συνδεθῶ τοσοῦτον μετὰ δύο υἱῶν του, τοῦ Φρίτς καὶ τοῦ Χάνς, ὥστε παρ' ἐκείνου μὲν εἶχον μάθει τὴν ἱστορίαν τῶν πολυαρίθμων οὐλῶν, αἵτινες εἶχον μεταβάλλει τὴν ζωηρὰν αὐτοῦ καὶ ἀρήϊον μορφήν εἰς ἱερογλυφικὴν περγαμηνήν, παρὰ τούτου δὲ εἰσῆχθη τὴν δευτέραν ἡμέραν εἰς τὰ ἄδυτα τῆς βερθερείου αὐτοῦ εἰκοσαετοῦς καρδίας. Ὁ Φρίτς, εἰκοσιτρίετης, ὑψηλός, ξανθὸς πρὸς τὸ πυρρόχρουν ἀποκλίνων μετὰ λεπτοῦ μύστακος, ἦτο εἰς ἐκ τῶν ζωηρῶν ἐκείνων τύπων, ὧν οὐδόλως ἀμοιροῦσι τὰ εἴκοσι Πανεπιστήμια τῆς Γερμανίας. Ἐφερε μετὰ τινος ὑπερηφάνου αὐταρκειᾶς τὴν διὰ τοῦ στήθους του ἐγκαρσίως διήκουσαν τρίχρουν ταινίαν τοῦ σωματείου τοῦ «Σαξωνίας», τὸ δὲ μικροσκοπικὸν καὶ πρὸς τὴν ταινίαν ὁμοιόχρουν πιλιδίον του ἐκλινε ἐλαφρῶς ἐπὶ τοῦ δεξιῷ ὠτός του. Καὶ ἐν ᾧ ἡ κόμη τοῦ ζωηροῦ καὶ ἀεικινήτου Φρίτς, πρὸ τινος τὸ στάδιον τῆς ἀλώπηκος (Fuchs) παρακάμψαντος ὡς ὅλα· αἱ κόμαι τῶν εἰς σωματεῖα ἀνηκόντων γερμανῶν σπουδαστῶν, ἦτο λεία καὶ μέχρι τοῦ μεσονυκτίου ἐκτενισμένη μετὰ τινος ἐπιτετηδευμένης ἐπιμελείας, ὡς αἱ ἐν τοῖς ὕλωτοις τῶν κομμωτηρίων ἐπὶ τῶν κηρίων ἀνδρεικέλων φενάκαι, ἡ ξανθὴ κόμη τοῦναντίον τοῦ ἡρέμου καὶ ῥεμβώδους Χάνς ἦτο βοστρυχώδης καὶ ἐν ἀενάῳ τρικυμίζ, εἰς οὐδὲν ἄλλο ὑπακούουσα ἄροτρον ἢ τὸ τῶν πέντε δακτύλων τῆς μιᾶς χειρός, ὁσάκις διὰ τῆς

1) Ἱερεῖ.

ἐτέρως ἐκράτει τὴν μακρὰν αὐτοῦ ἐκ σηπίου καπνοσύριγγα (**Meerscham**). Ὁ Φρίτς, *alter ego* τοῦ πατρός του, τοσοῦτον ἐνθέρμως ἠσπάζετο τὰς περὶ Γαμβρίνου δοξασίας τοῦ πατρός του, ὥστε καθ' ὅλον τὸ ἐπικίνδυνον ἀλωπεκικὸν σταδίον του, οὐδεμίαν παρὰ τοῦ προέδρου τοῦ *Schneipe* (**Κνεϊπε**) (*) αὐτῶν ὑπέστη ποινὴν ἢ ἐπιτίμησιν, τοῦθ' ὅπερ σπάνιον παρὰ τοῖς γερμανοῖς σπουδασταῖς. Ὁ Χάνς τὸνναντίον ἀτρόμητος καφεπότης προὔτιμα νὰ δέχεται κατὰ τὴν τράπεζαν στῶικως τὰς εἰρωνείας πατρός καὶ ἀδελφοῦ καὶ τοὺς γέλωτας τῶν οἰκοτρόφων μᾶλλον ἢ νὰ παραβῇ καὶ νὰ ἐλαττώσῃ ἐπὶ μίαν ἡμέραν τὴν λατρείαν αὐτοῦ πρὸς τὸ νηπενθές ποτὸν τῆς Ἀραβίας.

Ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν ἀφιζίν μου εἰς Κ.. ἐωρτάζετο ἡ παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων, ἡ παιδρὰ αὕτη καὶ ἐγκάρδιος παρὰ Γερμανοῖς ἡμέρα τοῦ δένδρου τῶν Χριστουγέννων (**Weihnachtsbaum**), ἣν μετὰ τοσαύτης ἀνέμενον ἀνυπομονησίας. Τῇ μεσημβρίᾳ λοιπὸν τῆς ἡμέρας ἐκείνης εὐρισκόμεθα περὶ τὸ τέλος τοῦ γεύματος. Ἐκαστος ἡμῶν συνωμίλει μετὰ τοῦ γείτονός του περὶ τῆς κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην ἐορτῆς τοῦ δένδρου, ὅπερ ἀπὸ τῆς πρωῒς ἵστατο ἐπὶ τῆς τραπέζης τῆς αἰθούσης, ἑτοιμον ὅπως διακοσμηθῇ. Μία τῶν γλυκυτέρων μου ἀπολαύσεων κατὰ τὴν ἐν Γερμανίᾳ διαμονήν μου, ἦτο ἡ ὥρα τῆς τραπέζης, οὐχὶ τὸσον διὰ τὸ ἐκλεκτὸν τῶν παρατιθεμένων ὄψων, καθ' ὃ οἱ Γερμανοὶ ὑστεροῦσι τῶν ἄλλων ἐθνῶν, ὅσον διὰ τὰς διαχυτικὰς καὶ εὐαρέστους στιγμὰς, ἃς κατ' αὐτὴν διήλθον. Ἡ τράπεζα εἶναι τὸ μόνον μέρος, ἐν ᾧ δύνασαι νὰ γνωρίσῃς τὸν ἐπιφυλακτικὸν καὶ ψυχρὸν ἔξω τοῦ οἴκου Γερμανόν, ὅστις κατὰ τὴν τράπεζαν ἀνοίγει... ὡς ὁστρείδιον.

Κατ' ἐξαιρέσιν τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ὁ ἀγαθὸς Πάστωρ, ἀφρητηρίαν λαμβάνων ἐκ τῆς ἱερότητος τοῦ θέματος ἀνυψώθη ἐπὶ τῶν πτερύγων τῆς εὐφραδείας του μέχρι τοῦ ὁδηγοῦντος τοὺς μάγους ἀστέρος, ὁπότεν ἔρριπτε μύθρους εὐγλωττίας κατὰ τῶν Ἰουδαίων, οὓς ἐποθεῖ νὰ ἔβλεπε πτώμα πρὸ αὐτοῦ ὡς τὰς ἐπὶ τῆς τραπέζης ἱσταμένας δώδεκα κενὰς φιάλας. Εἶτα περιγράφων τὰ ἐν Γερμανίᾳ ἐκ τῆς ἐνδεκάτης ταύτης πληγῆς ἐπελθόντα κακὰ, ἔβλεπε, ναί, ἔβλεπε τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ὁ **Stoecker**, ὁ ἀπόστολος οὗτος τοῦ ἀντισημιτισμοῦ, ὁ θεόπνευστος, ἤλεε διὰ τῆς μαγικῆς ῥαβδου τῆς εὐγλωττίας του φραγγελάσει τὸν ἀχάριστον ἐκείνον λαόν καὶ ὁδηγήσει αὐτὸν ἔξω τῆς Γερμανίας. Εἶτε διότι ὁ ἀντισημιτικὸς οὗτος φιλιππικὸς ἀντέκειτο πρὸς τὸν αἰμῦλον καὶ ῥεμβώδη χαρακτῆρά του, εἶτε διότι ἦτο βεβηλισμένος ἐν ῥεμβασμοῖς περὶ τῆς ἐσπερίδος, ὁ Χάνς, ὅστις ἦτο ὁ ἐν τῇ τραπέζῃ γείτων μου, ἐτήρει μόνος αὐτὸς ἀπόλυτον σιγὴν, ῥοφῶν ἐκάστοτε ἡχηρῶς τὸν καφέ του ὡς ἐπὶ δὲν ἐκάστης περιόδου τῆς πατρικῆς δημο-

γορίας.

— Ὁ Χάνς, μοὶ ἐψιθύρισεν εἰς τὸ οὖς ὁ ἐκ δεξιῶν μου καθήμενος Φρίτς, σήμερον εἶναι πλέον τοῦ συνήθους μελαγχολικός, διότι τὸ ἐσπέρας θὰ ἴδῃ τὴν Μαργαρίταν.

— Μοὶ ὠμίλησεν ἤδη περὶ αὐτῆς, εἶπον. Θὰ ἔλθῃ λοιπὸν τὸ ἐσπέρας;

— Ναί, εἶναι προσκεκλημένη μετὰ τοῦ μνηστῆρός της.

— Βλέπεις Χάνς; εἶπεν αἰφνης ὁ Πάστωρ πρὸ ὀλίγου περάνας τὸν κατὰ τῶν Ἰουδαίων ἐπικηδεῖόν του, ἐὰν ἔπινες ὀλίγον ζῦθον καὶ σύ, δὲν θὰ ἦσο μελαγχολικός ὡς μία σελὶς τοῦ Βερθέρου, καὶ θὰ ἐκένους μίαν φιάλην ἀντὶ νὰ περιορίζῃσαι νὰ παρατηρῇς τὸ χρῶμα αὐτῆς, ὅπερ σοὶ ἀναμιμνήσκει ξανθὴν τινα κεφαλὴν. Ταῦτα λέγων ἐξερράγη εἰς τὸν ἡχηρὸν καὶ ἀθῶον ἐκείνον γέλωτα, ὅστις χαρακτηρίζει τοὺς Γερμανοὺς. Ἄπαντες τὸν ἐμιμήθημεν. Ὁ δὲ Χάνς, ῥοφήσας μέχρι τρυγὸς τὸ σεβαστὸν κύπελλον του, καὶ ταξιθετήσας καὶ διὰ τῶν δύο χειρῶν του τοὺς ἐπὶ τοῦ πυρέως μετώπου του πίπτοντας ἐοστρύχους ἡγέρθη ἀπαθέστατος, πύχθη ἡμῖν τὸ **Mahlzeit** (*) καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν του ὅπως καπνίσῃ τὴν καπνοσύριγγα του.

— Ὁ πτωχὸς αὐτὸς Χάνς, μοὶ εἶπεν ὁ Φρίτς, μοὶ ἐμπνέει εἰς τὸν μὲ τὸν ἔρωτά του. Ἀφοῦ ἐπὶ τοσαῦτα ἔτη κατὰ τὰ ὁποῖα συναναστράφη ἐντὸς μιᾶς αἰλῆς μετὰ τῆς Μαργαρίτας, δὲν ἠδυνήθη νὰ τῇ ἐμπνεύσῃ ἄλλο τι πλέον ἀδελφικῆς στοργῆς, τώρα δὲν πρὸς αὐτὴν ἄλλο ἢ νὰ ἀποφεύγῃ τὴν κοινωνίαν ἢ νὰ κλείθῃ εἰς τὸ δωμάτιόν του, ὅπως γράφῃ ποιήματα κατὰ τὸν **Heine** καὶ νὰ κενώνῃ δεκάδα κυπέλλων καφέ τὴν ἡμέραν. Ἐγὼ θὰ ἤμην εὐτυχὴς ἐπὶ τέλους νὰ με ἡγάπα ἔστω καὶ ὡς ἀδελφὸν ἢ Μαργαρίτα, ὅπως ἀγαπᾷ τὸν Χάνς. Τὴν εἶδατε; Εἶναι ἡ ἐξοχωτέρα καλλονὴ ὅχι μόνον τοῦ χωρίου ἀλλὰ δύναμαι νὰ εἶπω καὶ τῆς Λειψίας. Πρὸ ὀλίγου ἐπεράτωσε τὰς μουσικὰς σπουδὰς της ἐν τῷ Ῥδείῳ (**Gewandthaus**) τῆς Λειψίας, ἥδη δὲ πρόκειται νὰ ἀνέλθῃ τὴν σκηνὴν, ἣν περιπαθῶς ἀγαπᾷ μετὰ τὸν Ἰσπανόν της, ὃν θὰ γνωρίσῃτε ἀπόψε. Σπουδάζει ἱατρικὴν, ἦτο δὲ πρὸ ὕμνων οἰκοτρόφος παρ' ἡμῖν. Ἐγνώρισε τὴν Μαργαρίταν ἀκριβῶς πρὸ ἐνός ἔτους καὶ ἐζήτησε τὴν χεῖρά της παρὰ τῆς θείας της καὶ παρὰ τοῦ πατρός μου, ὅστις εἶναι κηδεμὼν της. Εἶναι υἱὸς μιᾶς τῶν πλουσιωτέρων οικογενειῶν τῆς Μαδρίτης, ἥτις ὁμως μετὰ μεγάλῃς δυσκολίας ἔδωκε τὴν συγκαταθεσὶν της εἰς τὸ συνοικέσιον τοῦτο, ὅπερ οὐδὲν εἶναι δυσανάλογον, ἀφοῦ ἡ Μαργαρίτα τῷ δίδει ὡς προῖκα ἐξοχὸν καλλονὴν καὶ φωνὴν σπανίαν. Τὴν ἀγαπῶμεν ὅλοι ἐδῶ ὡς κόρην μας ἐγὼ δὲ ἐκράτησα αὐτὴν παιδίον οὖσαν, πολλάκις εἰς τὰς χεῖράς μου. Ὁ Χάνς, μεθ' οὗ συναναστράφη ἡγάπα αὐτὴν ἐπίσης ὡς ἀδελφὴν, μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ὁ Ἰσπανὸς ἐζήτησε τὴν χεῖρά της. Αἰφνης ἀπὸ ἐκείνης τῆς στιγμῆς, ὅτι ἐκεῖνος καὶ ἡμεῖς ἐχαρα-

(*) Οἱ ἐν Γερμανίᾳ Ἕλληνες μεταφράζομεν ἐλευθέρως διὰ τοῦ σκνιπέιου τὴν λέξιν **Kneipe**, ἥτις κυρίως σημαίνει ἰδιαίτερον ζυθοποτεῖον ἐκάστου σωματείου.

(*) Εὐχὴ λίαν συνήθης παρὰ τοῖς Γερμανοῖς κατὰ καὶ μετὰ τὸ γεῦμα.

κτηρίζομεν ἀδελφικὴν στοργήν, ἐξεδηλώθη ὡς σφοδρότατος ἔρως. Καὶ ἐν τούτοις ὁ πτωχὸς Χάνς ἔχει ἐπ' αὐτοῦ τοσοῦτον κράτος, ὥστε οὔτε ὁ Ἰσπανὸς ἀλλ' οὔτε καὶ ἡ Μαργαρίτα μαντεύουσί τι. Ὁ Ἰσπανὸς ἠδύνατο νὰ τῇ ἀπαγορεύσῃ τὰς πρὸς ἡμᾶς ἐπισκέψεις της καὶ τότε ἡ μήτηρ μου ἦτις τὴν ὑπεραγαπᾷ, βεβαίως ἤθελε φέρεи βαρέως τὴν στέρησίν της. Πίνω εἰς ὑγείαν σας, εἶπε ἀναλαμβάνων τὸ ὑπερμέγεθες ποτήριόν του, οὔτινος αἱ ἀνάγλυφοι παρυφαί ἦσαν καλλιτεχνικώτατα κεκοσμημέναι.

— Prosit! (ὕψαινε)

— Ἀλήθεια, εἶπεν καταθέσας τὸ κενωθὲν ποτήριόν του καὶ γενόμενος αἰφνιδίως σύνοφρυς, ἀλήθεια, πολὺ θὰ μοι ὑποχρεώσητε, ἂν μοι ἐκαμετε μίαν χάριν δι' ἣν ἐγὼ καὶ ἡ οἰκογένειά μου θὰ σᾶς εἴμεθα αἰωνίως εὐγνώμονες.

— ; ; ;

— Θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ καταπέσῃτε τὸν Χάνς νὰ πίνη ὀλίγον ζυθόν, ἀντὶ τοῦ καφφέ οὔτινος καρεῖ μεγάλην κατὰ χρῆσιν καὶ ὅστις τὸν καθιστᾷ πολὺ νευρικόν. Ὑπεσχέθην αὐτῷ μετὰ σοβαρότητος ἀξίας καλλιτέρας τύχης, ὅτι θὰ συντελέσω ὅσον δυνήθω εἰς τὴν ἀλλαγὴν τοῦ ποτοῦ τοῦ ἀδελφοῦ του, μεθ' ὃ ἐγερθεὶς τῆς τραπέζης μετέβην εἰς τὸ δωμάτιόν μου.

Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁποίας κατειχόμεν ὑπὸ τοῦ ἄρρητου ἐκείνου αἰσθήματος τῆς νοσταλγίας, ὑπ' ἧς καταλαμβανεται ὁ ἐν τῇ ξένῃ εὐρισκόμενος κατὰ τὰς ἡμέρας μαλιστα τῶν Χριστουγέννων ἤκουσα ἐλαφρῶς κρουμένην τὴν θύραν.

— Herein! (εἰσέλθετε)

Ἦτο ὁ Χάνς. Εἰσῆλθε τὴν κόμην ἔχων μᾶλλον ἄτακτον τοῦ συνήθους, καὶ κρατῶν διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς τὴν καπνοσύριγγά του καὶ διὰ τῆς ἑτέρας ὀγκῶδες τετράδιον, ἐφ' οὗ ῥίψας ταχὺ βλέμμα ἀνέγνων :

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

— Δυστυχία μου! εἶπον κατ' ἐμαυτόν. Ποιήματα ἔρχεται νὰ μοι ἀναγνώσῃ. Φοβεραὶ ἀναμνήσεις πρὸς τὸν ἐν Ἀθήναις σπουδαστικόν μου βίον συνδέομεναι, ἧλθον ὅπως ἐπιρρώσωσι τὴν ἀνησυχίαν μου. Μὴ ἄρα δὲν ἦτο εἰκοσαετής; Δὲν εἶχε δηλ. ἀκριβῶς τὴν ἡλικίαν ἐκείνην τὴν τόσον γόνιμον εἰς τετράδια λυρικῶν ποιήσεων; Πῶς νὰ σωθῶ ἀπὸ τοῦ ἐφιαλτοῦ ἐκείνου; ὅσον ἐβλεπον τὸ τετράδιον τοσοῦτον ἐξωγχοῦτο ἐν τῇ φαντασίᾳ μου, ὅπως πρὸ τοῦ Φαύστου ὁ σκύλαξ ἐκείνος, ἀπὸ τῆς κοιλίας τοῦ ὁποίου ἐξέθορεν ὁ Μεφιστοφελῆς; Αἶφνης ἰδέα φωτεινὴ ἐξήστραψεν ἐν τῷ πνεύματί μου. Ἐπὶ τῆς τραπέζης ἐκείτο ἡνεωγμένος ὁ Φαῦστος. Ὡρμησα λοιπὸν ἐπ' αὐτοῦ, ὅπως ὀναυαγὸς πρὸς τὴν σανίδα τῆς σωτηρίας.

— Φίλτατέ μοι, εἶπον εἰς τὸν Χάνς, ὅστις μετ' ἀπελπιστικῆς στωϊκότητος ἐνεθρονίσθη ἐν τινὶ ἐκ βύρσης ἑδρᾶς κρατῶν ἐπὶ τῶν γονάτων του τρυφερῶς τὸ χειρόγραφον, φίλτατέ μοι, ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἐσκεπτόμην νάποτανθῶ πρὸς σέ, ὅπως μοι ἐρμηνεύσης μερικὰ σκοτεινὰ χωρία τοῦ

Φαύστου ἐκ τῆς σκηνῆς ἐν τῷ κήπῳ μεταξὺ Μαργαρίτας καὶ Φαύστου. Ἦλθες εἰς κατάλληλον στιγμὴν.

— Ποία εὐτυχὴς σύμπτωσις! ἀνέκραξεν ἐκείνος ῥίπτων μειδιῶν βλέμμα ἐπὶ τοῦ χειρογράφου του, μειδιᾶμα ὅπερ διηθρίασεν τὴν ζοφώδη αὐτοῦ ὄψιν. Ἐρχομαι νὰ σοὶ ἀναγνώσω τὴν Μαργαρίταν μου, συλλογὴν λυρικῶν ποιήσεων, εἰς τρεῖς περιόδους διηρημένην, τὴν παιδικήν, τὴν μεираκιώδη καὶ τὴν νεανικὴν. Ταῦτα λέγων ἔφερεν εἰς τὸ στόμα του δῖς, τρεῖς, τετράκις τὴν καπνοσύριγγα, ἐξ ἧς τόσος ἀνέθορεν καπνός, ὥστε ἐπίτινας στιγμὰς ἐξηφανίσθη ἐντὸς νεφέλης. Ἐκυψα τὴν κεφαλὴν ὑποστένων. Συνελήφθην ἐντὸς τῆς παγίδος μου. Μὴ ἄρα δὲν ἔπταιον ἐγώ; Διατί ἀνέφερον εἰς αὐτὸν τὸ ἐπεισόδιον τῆς Μαργαρίτας καὶ οὐχὶ τὸ τῶν Στριγγλῶν;

Ἦρξατο τῆς ἀναγνώσεως τῶν ποιημάτων του διὰ τινος ἄσματος, ὅπερ τοὺς γαλανοὺς ἐκείνης ὀφθαλμοὺς ἐξυμνοῦν, ἦτο μετὰ τοσαύτης χάριτος καὶ λεπτότητος αἰσθήματος γεγραμμένον, ὥστε ἀφῆκα τὴν γωνίαν τοῦ ἀνακλίντρου, ἐν ἧ ὥς εἰς τελευταῖον ἄσυλον ἐξηπλώθην μετὰ νωχελείας. Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ δευτέρου, ἐπλησίασα εἰς τὴν πρὸ τοῦ ἀνακλίντρου τράπεζαν ἐφ' ἧς σταβίξας τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῆς χειρὸς μου ἠκροώμην μετ' εὐλαθείας. Τὸ τέταρτον ποιημάτιον ἦ μᾶλλον ἀναμνησις τῆς παιδικῆς του ἡλικίας, καθ' ἣν μετὰ τῆς Μαργαρίτας διέπλεον τὸν Ἑλστερ, ἦτο μετὰ τοσοῦτου πάθους καὶ αἰσθήματος γεγραμμένον, ὥστε τῷ ἔτεινα τὴν χεῖρα.

— Σὲ συγχάριζω ἐγκαρδίως, Χάνς. Ἐξακολούθει.

Μοὶ ἀνέγνωσε τὰ πλεῖστα. Πολλὰ ἐξ αὐτῶν ἦσαν μέτρια. Ἐμιμῆτο, εἶναι ἀληθεῖς, τὸν Heine καὶ τὸν Chamisso καὶ ὅμως καὶ ἐν αὐτῇ τῇ μιμῆσει διέλαμπε ἀρκετὴ πρωτοτυπία. Χωρὶς νὰ ἔχῃ τοῦτου τὴν λεπτότητα καὶ ἐκείνου τὸ κομψὸν ἐν τῇ ἐκφρασει, ὑπερτέρει ἐν πολλοῖς τὸν πρῶτον κατὰ τὴν εὐαίσθησιν καὶ τὸν δευτέρον κατὰ τὸ πάθος.

— Πότε σκοπεύεις νὰ τὰ ἐκδώσῃς; τὸν ἠρώτησα.

Μὲ ἠτένισεν ἐκπληκτος.

— Νὰ τὰ ἐκδώσω; Μήπως ἔγραψα ταῦτα, ὅπως φέρω εἰς φῶς; Διατί νὰ ἱεροσολήσω πρὸς ἐκείνην, ἥτις ἐντὸς ὀλίγου θὰ φέρῃ τὸ ὄνομα ἄλλου; Ἄλλως τε δὲν ἐπιθυμῶ νὰ μάθῃ, ὅτι τρέφω πρὸς αὐτὴν ἄλλο αἶσθημα τῆς ἀδελφικῆς στοργῆς. Οὔτε εἶναι ἄξια ἐκείνης.

Ἐγένετο σύνοψις, καὶ ἐκάπνιζε μανιωδῶς. Ἐσιγῶμεν ἐπὶ ἱκανὴν ὥραν, ἐγὼ μὲν θεωρῶν μετὰ τινος θαυμασμοῦ τὸν μετρίφρονα ἐκείνον νέον, ἐκείνος δὲ βεθυθισμένος ἐν τῇ βαθυτατῇ βέμβῃ.

Αἶφνης ταχύτατα προανακρούσματα ἐπὶ τοῦ κλειδοκυμβάλου ἀπέσπασαν ἡμᾶς ἐκ τῆς βαθυτατῆς ἐκείνης ὀνειροπολήσεως.

— Εἶναι αὕτῃ! εἶναι ἡ Μαργαρίτα! μοὶ εἶπεν ἀνατινασσόμενος ἀπὸ τῆς ἑδρας του καὶ σφίγγων τὴν χεῖρά μου σπασμωδικῶς. Ἠεροασθημεν. Μεταξὺ τοῦ δωματίου, ἐν ᾧ ἦτο τὸ κλειδοκύμβαλον, καὶ τοῦ ἡμετέρου, ἐπεπρόσθει τὸ δωμάτιον τοῦ Φρίτς. Καίτοι λοιπὸν συγκεχυμένοι καὶ ἀμβλείς ἐ-

φθανον μέχρις ἡμῶν οἱ τόνοι, οὐχ ἦττον ἄρκετὰ εὐχος καὶ καθαρά ἐπληξε τὰ ὦτα ἡμῶν ἡ δυωδία τοῦ Μενδελσῶνος,

Ich wollt' meine Liebe ergösse sich.

— Ὡς τὴν συνοδείᾳ καὶ αὐτός! ὑπετονθόρυζεν ὁ Χάνς.

“Ὀντως μετὰ τὸ προανάκρουσμα, διαυγῆς φωνὴ βαρυτόνου μελωδικῶς μετὰ δροσεράς καὶ μεταλλικῆς φωνῆς συζευγυμένη, ἀπετέλει γλυκυτάτην δυωδίαν.

Πτωχὲ Χάνς, δὲν θὰ λησμονήσω οὐδέποτε τὴν φοβερὰν ἐκείνην στιγμήν, καθ’ ἣν θανάσιμος ὠρότης ἐπεχύθη ἐπὶ τῆς ὡραίας μορφῆς σου! Πόσον ἀρρήτως ὑπέφερες, ταλαίπωρε νέε! Ἠγέρθης, μὲ ἠτένισας περίλυπος, ἔλαβες τὴν καπνοσύριγγά σου καὶ θέτων ὑπὸ μάλης, πλησίον τῆς καρδίας σου, τὴν μόνην εὐτυχίαν, ἣν σοὶ ἐνέπνευσεν ἔρως δυσδαίμων, ἐσφιγξας τὴν χεῖρά μου καὶ μετέβης εἰς τὸ δωμάτιόν σου ὅπως κλαύσης.

— *Auf wiedersehen!* (Ἐπαναβλεπόμεθα).

Ἐμείνα μόνος. Κατειχόμεν ὑπὸ ἀπάτου συγκινήσεως κατόπιν τῆς πρὸ ἐμοῦ ἀνελιχθείσης δραματικῆς ἐκείνης σκηνῆς. Οὐχὶ ὀλίγον συνέτεινεν εἰς τὴν ἐπίτασιν τῆς συγκινήσεώς μου ἡ ἐξοχος ἐκείνη δυωδία, ἥτις εἶχεν ἤδη ἐκπνεύσει εἰς οὐρανίαν στοναχήν. Πόσον ἡ μουσικὴ συμβάλλεται εἰς τὴν ἐξευγένειαν τῶν αἰσθημάτων, ἐξαπχλύνουσα αὐτὰ, καὶ ἀναλύουσα τοὺς πάγους τῆς μάλλον ὑπὸ τῶν συμφορῶν σκληρυνθείσης καρδίας, δύναται τις νὰ λάβῃ πείραν ἐν Γερμανίᾳ καὶ εἰς τὰ πενιχρότερα χωρία τῆς ὁποίας δὲν ὑπάρχει οἰκίσκος, ἐνθα δὲν ἰδρῦθῃ ὁ μυστηριώδης οὗτος βωμὸς τῆς οἰκογενείας, τὸ κλειδοκύμβαλον.

II

Τὸ ἐσπέρας μεταβάς εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ Χάνς, ὅπως μετ’ αὐτοῦ εἰσέλθωμεν εἰς τὸ ἐστιατόριον, εὗρον αὐτὸν γαλήνιον καὶ ἡρέμως ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ ἐργαζόμενον. Μὴ ἄρα ἦτο γαλήνη ὠκεανοῦ μετὰ φρικώδη καταιγίδα;

Τῷ ἔθλιψα ἐγκαρδίως τὴν χεῖρα. Εἰσελθόντες εἰς τὸ ἐστιατόριον εὗρομεν τὸν Φρίτς βεβουισμένον εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς προσφιλοῦς αὐτῷ *Gartenlaube* καὶ τὸν Πάστωρ παίζοντα τὸ λίκον σύνηθες παρὰ Γερμανοῖς ζατρίκιον μετὰ τοῦ Ἰσπανοῦ, μετὰ τοσαύτης δὲ προσοχῆς κύπτοντα ἐπὶ τοῦ ἄβακος, ὥστε τὸ σιγάρων του ἠπείλει νὰ κατακαύσῃ τὴν κεφαλὴν τῆς βασιλίσσης. Ὁ Χάνς μὲ συνέστησε πρὸς τὸν Ἀλφόνσον Ρούϊ Πέτρον Χεναρέζ, ὅστις δὲν ἐφαίνετο ὑπερβᾶς τὸ εἰκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του. Ἦτο μεσαίου ἀναστήματος πρὸς τὸ ὑψηλὸν κλίνων, λεπτὸν ἔχων μύστακα, ζωηρὰ καὶ μεγάλα μελανὰ ὄμματα καὶ ἐλαφρῶς ἐπικαμπτομένην ῥίνα. Τὸ ὅλον δὲ προὔδιδεν ἐν αὐτῷ τὴν ἀριστοκρατικὴν ἐκείνην κομψότητα, ἥτις χαρακτηρίζει πάντα εὐγενῆ ἰδαλγόν.

Ἀνταλλάξας μετ’ αὐτοῦ ἀσημάντους τινὰς φράσεις, ἐπορεύθην πλησίον τοῦ Χάνς, ὅστις ἔλαβε θέσιν πλησίον τῆς τραπέζης. Τὸν ἠρώτησα περὶ τῆς Μαργαρίτας.

— Εἶναι, μοὶ εἶπεν, εἰς τὴν αἵθουσαν μετὰ τῆς μητρὸς μου καὶ τῆς θείας τῆς, διακοσμοῦσα τὸ δένδρον. Ἐντὸς ὀλί-

γου θὰ παραστῇς μάρτυς ὡραίου θεάματος, τῆς ὡραιότερας σκηνῆς τοῦ γερμανικοῦ βίου. Ἀλήθεια, πῶς εὐρίσκεις τὸν Ἰσπανόν;

— Ὁραῖος νέος! Φαίνεται ἀνήκων εἰς ὑψηλὴν κοινωνικὴν θέσιν.

— Τοῦτο ἀκριβῶς μοὶ ἐμπνέει φόβους διὰ τὴν πτωχὴν Μαργαρίταν, ἥτις οὐδένα ἄλλον πλοῦτον ἔχει ἐκτὸς τῆς καλλονῆς καὶ τῆς φωνῆς τῆς, μοὶ εἶπεν ὁ Χάνς γενόμενος σύνοφρος.

Γέλωτες καὶ φωναὶ παιδίων εὐφρόσυνον ἐκ τῆς κλειστῆς αἰθούσης ἐξερχόμεναι, καθίστων μᾶλλον ἀφόρητον τὴν ἀνυπόμονον περιέργειάν μου.

— *Schach! Matt!* (*) ἀνεκραύγασεν ὁ Πάστωρ κρούων, ἐκ τῆς χαρᾶς τὰς παλάμας. Ἐπὶ τέλους σὲ ἐκέρδισα μίαν φορὰν.

— *Donnerwetter!* εἶπεν ἀνατιναχθεὶς ὁ Φρίτς. Ἐχαστες Ἀλφόνσε;

— Δὲν πειράζει, φίλε μου, εἶπε μετ’ εἰλικρινοῦς μειδιάματος ὁ Χάνς, ὅστις χάνει εἰς τὸ παιγνίδιον κερδίζει εἰς τὸν ἔρωτα.

— Ἡ κάλλιον ὅστις χάνει τὴν βασιλίσσαν τοῦ ζατρίκιου κερδίζει τὴν βασιλίσσαν τοῦ χωρίου, εἶπεν ὁ Πάστωρ γελῶν διὰ τὴν μετρίαν εὐφυολογίαν του. Φρίτς, εἰς τὸ ἔργον σου!

Ὁ Φρίτς ἐξηφανίσθη διὰ τῆς ἀντιθέτου τῇ αἰθούσῃ θύρας μειδιῶν μετὰ μυστηριώδους ὕφους.

— Πηγαίνει νὰ μετεμφιεσθῇ, μοὶ εἶπεν χαμηλοφώνως ὁ Χάνς.

— Ὡς τί;

— Ὡς τὸ ἴδης ἐντὸς ὀλίγου.

Ἀΐφνης ἀνοίγεισθαι τῆς θύρας τῆς αἰθούσης, ἄπλετον φῶς ὑπὸ ἐκατοστύος κηρίων ἐκσφενδονιζόμενον κατέκλυσε ἡμᾶς. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς αἰθούσης ἐπὶ τὸ φανταστικώτερον διασκευασθείσης, ἐπὶ μεγάλης στρογγύλης τραπέζης ὑψοῦτο μικρά τις ἀμφιλαφὴς ἐλάτη, δύο μέτρων ὕψους, χρυσαῖς καὶ ποικιλοχρόοις ταινίαις διακεκοσμημένη, ἐπὶ τῶν κλαδίσκων τῆς ὁποίας πολυάριθμα κηρία πρὸς τὰ μυρία ἄλλα κοσμήματα τὸ φῶς αὐτῶν ἀντανάκλωντα παρίστα θέαμα μαγικῆς φασμαγορίας. Πολυάριθμα χερουβεῖμ μετὰ χρυσῶν σαλπίγγων, πλεῖστοι ἀστέρες διὰ τῶν κλαδίσκων τῆς ἐλάτης διαλάμποντες, διάφορα παίγνια, δῶρα καὶ τραγήματα (*Weinachtskuchen*) ἐκ τῶν φύλλων αὐτῆς ἀνηρτημένα, ἐδίδον τοιαύτην θρησκευτικὴν ὄψιν εἰς τὴν κατέβροχεν οἰκογενειακὴν ἐορτὴν ταύτην τῶν Γερμανῶν, ὥστε κατελήφθη ὑπὸ τῆς ἀρρήτου ἐκείνης συγκινήσεως ἥτις ἐκ μυχίων ἀνακυκῶσα τὴν καρδίαν, διαθέτει πρὸς τὰς γλυκείας ἐκείνας ἀναμνήσεις τῆς παιδικῆς-ἡλικίας. Ὁμιλος εὐθύμων παιδίων τῆς γειτονίας, ἐκ τῆς χαρᾶς ἀνασκιρτώντων, καὶ μετὰ προσδοκίας ἀναμενόντων τὴν διανομὴν τῶν δώρων, προσέθετε εἰδυλλιακὴν τινὰ χάριν εἰς τὴν ὡραίαν ταύτην εἰκόνα. Μετὰ τινὰς στιγμὰς ἐκ τοῦ χαριέντος ἐκείνου ὁμίλου μεθ’ οὗ συνηνώθη ὁ Φρίτς, ὁ Πάστωρ καὶ

(*) Ὅρος τοῦ ζατρίκιου.

ἡ σύζυγός του, τοῦ Χάνς ὑποκρούοντος τὸ κλειδοκύμβαλον, ἀνέθορεν ὁ πλήρης θρησκευτικῆς μελωδίας ὕμνος τῶν Χριστουγέννων (**Weinachtseid**) ὅστις σὲ ἀνυψοῖ μέχρι τῶν κατὰ τὴν Γέννησιν τοῦ Χριστοῦ ἐν χορῷ περιίπταμένων ἀγγέλων.

Ἐρρίγουν ἐκ τῆς συγκινήσεως. Ἐντὸς τοῦ χαριέντος καὶ γραφικοῦ ἐκείνου ὁμίλου ἀνεζήτησα διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὴν Μαργαρίταν. Κατὰ πρώτην φοράν τὴν ἐβλεπον καὶ ὁμῶς παρ-εὐθὺς τὴν ἀνεγνώρισα ὡσάνει τὴν εἶχον ἰδεῖ πολλάκις. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον συμβαίνει, περὶ προσώπου ἐπὶ ἐξόχῳ καλλονῇ φημιζομένου, ὅπερ οὐδέποτε εἶδομεν, νὰ μορφῶμεν ἐν τῷ πνεύματι ἡμῶν τοιοῦτον ἰδανικὸν τύπον, ὥστε κατόπιν γνωρίζοντες αὐτό, εὐρίσκομεν τὴν πραγματικότητα μὴ ἀνταποκρινομένην καθ' ὅλα πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς φαντασίας ἡμῶν ἐξιδανικευθεῖσαν. Ἀντίθετον τι ὅλως μοὶ συνέβη πρὸ τῆς Μαργαρίτας, ἣν εὗρον πολὺ ἰδανικωτέραν τῆς ὑπὸ τῆς φαντασίας μου ἀναπλασθείσης. Ὁρθία πρὸ τῆς τραπέζης, ἐντὸς τοῦ παιδρῶ ἐκείνου ὁμίλου, οὐτινος ἐφαίνετο οἷον βασιλίσ, ἐβύθιζε τοὺς κρινολεύκους αὐτῆς δακτύλους ἐν τῇ ξανθῇ καὶ βοστρυχῶδει κόμῃ ἐξαετοῦς τινος κορασίδος, διὰ δὲ τῆς ἐτέρας περιέπτυσσε τὸν λαίμῳ πενταετοῦς τινος γνάθωνος παιδίου, ὅπερ μὴ δυνάμενον νὰ ἀποτελέσῃ μέρος τοῦ χοροῦ, ἀπέζημιούτο διὰ κολλοσιαίου τινος πλακοῦντος, ὅπερ κατεβρόχιζε μετ' ἀπληστίας. Ἡ κόμῃ αὐτῆς, ὅτε μὲν εὐρίσκετο λίαν ἐγγὺς τοῦ λάμποντος δένδρου προσελάμβανε ἐρυθρόχρυσον τινα χροιάν, ἥτις περιέβαλλε τὴν ὠοειδῇ καὶ χιονόλευκον μορφῇ τῆς διὰ χρυσίζοντος περιφωτος, καθὼς εἰς τὰς Παρθένους τοῦ Τιτιανού, ὅτε ὁμῶς ἀπεμακρύνετο πῶς τοῦ δένδρου προσάπεντα τὸ βαθὺ τοῦ τοπαζίου χρῶμα. Ἦτο ἀληθὴς ὀπτασία ἡ δεκαοκταετίας ἐκείνη κόρη, ὀπτασία ἣν διεσκέδασεν ὁ μνηστὴρ αὐτῆς, ὅστις καταπαύσαντος τοῦ ὕμνου, μὲ ἠρώτησεν, πῶς εὕρισκον τὴν ἑορτήν.

— Θαυμασίαν! ἀπήντησα συνελθὼν.

— Εἶναι ὄντως ὠραία. Δὲν εὐρίσκετε ὁμῶς ὅτι ἡ ἑορτὴ αὕτη ἐνέχει τι τὸ πολυτελές καὶ θεαματικόν, ὅπερ ἀπᾶδει ἐν γένει εἰς τὴν ἰδέαν τῆς ἀπλότητος καὶ τῆς ἀφελείας, ἣν ἐκήρυξεν ὁ ἐν τῇ φάτνῃ τῶν ἀλόγων γεννηθεὶς;

Ὡς ἀστραπή ἐν τῷ πνεύματί μου διέλαμψεν ἡ ἰδέα, ὅτι ὁ πρὸ ἐμοῦ ἰστάμενος, ἐγεννήθη ἐν Μεδρίτῃ, τῇ ἐστίᾳ ταύτῃ τῆς Ἰερᾶς ἐξετάσεως, καὶ δὲν ἠθέλησα νὰ ἐπεκταθῶ ἐπὶ τοῦ θρησκευτικοῦ τούτου θέματος. Οὐχ ἤττον ἀπήντησα ὀλίγον ξηρῶς.

— Ἀρκεῖ ὅτι μὲ συγκινεῖ μέχρι δακρύων, Κύριε. Τὰ λοιπὰ μοὶ εἶναι ἀδιάφορα.

Τῇ στιγμῇ ἐκείνῃ προσήρχετο περιχαρῶς μειδιῶσα ἡ Μαργαρίτα ἥτις ἐκλινε τὴν κεφαλὴν πρὸ ἐμοῦ, βαθέως ὑποκλινάμενου.

— Ἡ μνηστὴ μου δεσποσύνη Μαργαρίτα Β. . . εἶπεν παρυσιάζων μοι αὐτὴν ὁ Ἰσπανός

Ὡς εἰκός, ἡ συνομιλία περιεστράφη εἰς τὰ τοῦ δένδρου.

— Δὲν τὸ ἐκόσμησα καλῶς, Κύριε; μὲ ἠρώτησεν μετὰ

γοητευτικῆς ἀφελείας ἡ Μαργαρίτα, ἥς, οἱ βαθυκύανοι ὡς σάπφειρος ὀφθαλμοὶ ἐξήστραπτον ἐξ εὐδαιμονίας.

Ἀπήντησα διὰ τινος τετριμμένης φιλοφροσύνης, ἣν δὲν ἐνθυμοῦμαι. Ἡ συνομιλία ἠπείλει νὰ λάβῃ πέρας ἐλλείψει θέματος, ὅτε ἀναμνησθεὶς τῆς δυσφείας τοῦ Μενδελσῶνος συνεχάρην αὐτῇ ἐπὶ τῇ μελωδικῇ φωνῇ τῆς.

— Μεθαύριον, εἶπεν ὁ Ἀλφόνσος, ἡ Μαργαρίτα μετὰ λαμπρὰς σπουδᾶς ἐν τῷ Ὁδεῖῳ, μέλλει νὰ ἐλθῇ τὴν σκηνὴν κατ' ἀρχὰς ὡς πρόσωπον τοῦ χοροῦ ἐν τῷ Τανχόιζερ τοῦ Βάγνερ, ὥστε ἐλπίζομεν ὅτι θὰ παρευρεθῇτε κατὰ τὴν παράστασιν τὴν προσεχῇ ἐβδομάδα.

Τὸν νῦχαρίστησα ἐγκαρδίως. Αἶφνης τὰ παιδιά ἤρξαντο κραυγάζοντα καὶ σύροντα τὴν Μαργαρίταν πρὸς τὸ δένδρον.

— **Der Schneemann!** (*) **Der Schneemann!**

Ὁ Schneemann εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν ἐντὸς μέλανος μακροῦ μανδύου μετὰ κορδύλης περικεκαλυμμένος καὶ κατὰλευκον ὡς χιόνα φέρων πώγωνα, καὶ κρατῶν δῶρα εἰς ἀμφοτέρας αὐτοῦ τὰς χεῖρας, ἅτινα διένειμεν εἰς τὰ μεγαλότερα τῶν παιδίων, ἅτινα ἔσχον τὴν τόλμην νὰ τὸν πλησιάσωσιν, ἐν ᾧ τὰ μικρότερα περιδεῇ συνεσπειροῦντο περὶ τὴν Μαργαρίταν.

Ὁ ἀναγνώστης βεβαίως ἀνεγνώρισεν ὅτι ὑπὸ τὸν Schneemann οὐδεὶς ἄλλος ἐκρύπτετο ἢ ὁ Φρίτς, ὥτινι τὸ ἔτος τοῦτο ἔλαχεν ὁ κλῆρος νὰ ὑποδυθῇ τὸ πρόσωπον τοῦτο τῶν γερμανικῶν παραμυθίων. Τὸν περιεκύκλουν ἅπαντες ζητοῦντες δῶρα, ὠραία σκηνὴ καθ' ἣν ἅπασα ἡ οἰκογένεια εὐρίσκετο ἐν τῇ ἐγκαρδιωτέρᾳ διαχύσει. Ὁ Χάνς, μὴ θέλων νὰ παρίσταται ὡς παραφωνία ἐν τῇ εὐθύμῳ ἐκείνῃ τοῦ ὅλου ἁρμονίας κατέβαλλεν ὑπερανθρώπους προσπάθειας, ὅπως φαίνηται συμμεριζόμενος τῆς κοινῆς εὐθυμίας. Ὁ Πάστωρ ἦτο παιδρότατος καὶ διένειμεν εἰς τοὺς παρισταμένους τὰ ἐπὶ τῆς τραπέζης κείμενα δῶρα, ἀναφωνῶν μετὰ τόνου πλήρους ἐπισημότητος τὸ ὄνομα ἐκάστου.

Ὁ Ἰσπανὸς ἠκτινοβόλει ἐξ εὐτυχίας πλησίον τῆς Μαργαρίτας μετ' ἧς ἐζήταζον τὰ διάφορα τοῦ δένδρου κοσμήματα. Ὁσον ἐθεώρουν αὐτοὺς ἐν τῇ ὑπάτῃ ἐκφράσει τῆς εὐτυχίας των, ἐπὶ τοσοῦτον ἠσθάνοντο κατὰ τὸ φαινόμενον Χάνς, ὅστις ἐρείδων τὴν κεφαλὴν του ἐπὶ τῶν ὤμων τῆς μητρὸς πρὸς ἣν καταπληκτικῶς ὁμοιάζεν, ἐφαίνετο ἀποφεύγων τὴν θέαν τοῦ εὐδαίμονος καὶ πῶς ἐγωῖστικοῦ ἐν τῇ εὐτυχίᾳ του ζεύγους. Ἡ μήτηρ, ἥς τὴν καρδίαν οὐδόλως διέλαθεν ἡ ψυχικὴ τοῦ υἱοῦ τῆς κατάστασις, προσεπάθει νὰ τὸν ἀποσπάσῃ τῶν θλιβερῶν διαλογισμῶν του, ὁμιλοῦσα αὐτῷ περὶ τοῦ δένδρου. Ἐλαβον θέσιν ἐν τινι γωνίᾳ, παρὰ τὸ κλειδοκύμβαλον. Ὁ Ἀλφόνσος καὶ ἡ Μαργαρίτα πάντοτε κρατούμενοι τῆς χειρὸς ἴσταντο τότε ὀπισθεν τοῦ δένδρου διὰ τῶν κλαδίσκων τοῦ ὁποίου ἔλαμπεν ἡ ξανθὴ αὐτῆς κόμῃ. Κατεχόμενος ὑπὸ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ

*) Ὁ ἄνθρωπος τῆς χιόνος.

Φαύστου κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ἐν τῇ θῆα τοῦ ὠραίου ἐκείνου ζεύγους, ἀνεπαρέστησα αἴφνης ἐν τῷ πνεύματί μου τὴν ἐν τῷ κήπῳ τῆς Μάρθας μεταξὺ Φαύστου καὶ Μαργαρίτας σκηνήν. Ἀφ' ἐνὸς μὲν αἱ ψυχικαὶ μεταπτώσεις, ὥς ὑπέστην καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, ἀφ' ἐτέρου δὲ ἡ ζωνηρὰ ἐντύπωσις, ἣν ἐνεχάραξε βαθέως ἐν τῇ ψυχῇ μου ἡ ἐξοχωτέρα σκηνὴ τοῦ ἀριστουργήματος ἐκείνου τοῦ Ὀλυμπίου Γκαίτε, συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ μεταρσιωθῶ δι' ἀκαταλήπτου φαντασιώσεως ἄνω τῆς φαντασμαγορικῆς ἐκείνης σκηνῆς, ὁπόθεν ὡς ἐν γοητευτικῷ ἀντικατοπτρισμῷ ἀνεσκόπουν τὴν ἐρωτικὴν δυαδὰ.

Γέλως ἤχηρός αἴφνης τοῦ Schneemann—Φρίτς ἀκριβῶς ὅπισθεν τοῦ ζεύγους εὕρισκομένου καὶ μετὰ τῶν παιδίων παίζοντος, μὲ ἀπέσπασεν τῆς ὀνειροπολήσεώς μου ἐκείνης. Ἐν τῇ ἀφ' ἧς εἶπα, ὁ γέλως ἐκείνος ἀντήχησε πενθίμως εἰς τὰ ὦτά μου, ὥστε ἐξερχόμενος ἐκ τινος ἐκεῖ που κεκρυμμένου Μεφιστοφελούς.

Ὁ Φρίτς ἦτο πρὸ ἐμοῦ τότε προσφέρων μοι γλύκισμά τι.

— Γνωρίζεις Φρίτς; τῷ εἶπον γελῶν, ὅτε πρὸ ὀλίγου ἐγέλασας, σὲ ἐξέλαβον ὡς Μεφιστοφελὴν.

— Διατί ὅχι; Εἰς ἐμὲ ἀρέσκει περισσότερον τοῦ Φαύστου ὁ Μεφιστοφελὴς. Εἶναι ἀληθὴς Ἰσπανὸς ἱππότης:

Wir kommen erst aus Spanien zurück (*).

Dem schönen Land des Weins und der Gesänge! ἀπήγγειλε μετ' ἐμφάσεως ὁ Φρίτς.

— Ἀνεγνώσατε τὸν Φαῦστον, Κύριε; μὲ ἠρώτησεν ὁ Ἀλφόνσος μετ' ὑπερηφανείας κολακευθείσης ὑπὸ τῆς φιλοφροσύνης τοῦ Φρίτς.

— Βεβαίως.

— Εἰς τὴν Ἑλληνικὴν; μὲ ἠρώτησεν ἡ Μαργαρίτα.

— Δὲν ὑπάρχει δυστυχῶς μετάφρασις τοῦ Φαύστου ἐν τῇ ἐλληνικῇ δεσποσύνῃ, ἀπήντησα.

— Ὑπάρχει μετάφρασις ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἐλληνικῇ τοῦ ἄσματος τῆς Θούλης. Τὴν ἀνεγνώσατε; μὲ ἠρώτησεν ὁ Πάστωρ, ὅστις ἦτο βραχὺς ἐλληνοφίλος.

— Ὁχι, Κύριε Πάστωρ, δὲν τὴν ἀνέγνωσα.

— Ὅτε ἤμην σπουδαστής, ἦτο τὸ προσφιλέστερόν μοι ἄσμα μετὰ τὸ Gaudeamus:

Μπαζιλίσις ποτ' ἐν ἑν Θούλει

Πιστὸς ἔστ' αἰς Αἰδίου.

Θηνέσκουσα τῷ ἐκούρῃ

Ντῶκ' ἐκπωμα χροῦζου.

— Ἀλλ' αὕτη εἶναι κινεζικὴ, κύριε Πάστωρ, ὅπως τὴν προφέρετε μετ' ἀναλελυμένων διφθόγγων.

Τὸ περὶ προφορᾶς τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς ζήτημα εἶναι τόσον σύνηδες, ὥστε τὴν πρώτην φοράν καθ' ἣν Ἑλλήν τις γνωρισθῇ μετὰ Γερμανοῦ γίνεται τὸ πρῶτον θέμα μακροῦ συζητήσεως, καθ' ἣν οὔτε ὁ εἰς οὔτε ὁ ἄλλος ἐπέισθη. Εὐτυχῶς

ἡ ὑπηρέτρια τῇ στιγμῇ ἐκείνῃ εἰσελθοῦσα ἀνήγγειλε τὸ δεῖπνον καὶ οὕτως ἐσώθη κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην τοῦλάχιστον ἐκ τῶν αἰ, ὅ, εἰ τῆς βελαζούσης ἐκείνης καὶ ἥκιστα ἐρασμίας προφορᾶς.

(Ἐπεταὶ τὸ τέλος).

ΠΟΙΗΣΙΣ

᾽Σ ΕΝΑ ΜΟΝΑΚΡΙΒΟ ΠΑΝΣΕ

Πανσέ μου νὰ κοθότανε τοῦ ἀσπλάγχνου τὸ χέρι
Ποῦ σ' ἄρπαξ' ἀπ' τῆς μάννας σου τὰ μαῦρα φυλλοκάρδια,
Νὰ μὴ σ' ἀρήσῃ γὰρ νὰ ἰδῇς μαζί της καλοκαίρι
Καὶ νὰ χαρῆς τῆς ζηλευτῆς μαννοῦλας σου τὰ χάτζια.
Εἶσαι μακρὰ τῆς δὲν θωρεῖς τὸ δάκρυ της, Πανσέ μου
Ποῦ τρέχει ἀπ' τὰ μάτια της σὰν τὴ δροσιὰ χρυσέ μου.

Τί εἶπα; δὲν εἶναι δροσιὰ τῆς μάννας μας τὸ δάκρυ;
Εἶναι διαμάντι πύρινα, ποῦ φλογεραῖς ἀχτίδες
Σκορπίζουσι καὶ ἀάδουνε πικρὰ ἀπ' ἄκρη 'ς ἄκρη
Τὸν στεναγμὸ 'ς τὰ σπλάγχνα μας... καὶ σβύνουν τῆς ἐλπίδας
Ποῦ ἄλλοι μᾶς χαρίζουνε μὲ σαχαρένια λόγια,
Κι' ὕστερα γίνονται πικραῖς, φαρμάκι, μυρολόγια.

Πανσέ μου γαλανόλευκε, τὴ χάρη σου, τὸ χρῶμα
Κανείς 'σὰν τὴν μαννοῦλα σου δὲν θὰ τὸ καμαρώσῃ,
Κανένας γλυκομίλητο δὲν θὰ σ' ἀνοίξῃ στόμα.
Μπορεῖ ὁ ἥλιος νὰ καὶ καὶ ὁ Οὐρανὸς νὰ λυώσῃ,
Μὲ δὲν 'μπορεῖ κανεὶς ποτὲ γὰρ νὰ σοῦ εἰπῇ, Πανσέ μου
«Ἐγὼ 'μαι ἡ μαννοῦλα σου, γύρισε 'μίλησέ μου»!

Ἀχ! ποῖα τὸ ὄνομα αὐτὸ 'μπορεῖ νὰ παραλλάξῃ,
Καὶ νὰ μᾶς 'πῇ πῶς μάννα μας εἶναι, χωρὶς νὰ γίνη;
Τῆς μάννας φθάνει μὲ σταλὰ ἀπ' αὐτὴν νὰ στάξῃ,
Κι' εὐθὺς κάθε καὶ καὶ κρυφός, καὶ κάθε πόνος σβύνει
Εἶναι Θεὸς μας καὶ ἑκκλησιὰ 'ς τὰ φύλλα τῆς καρδιάς μας,
Εἶν' τῆς ζωῆς μας ἡ ζωὴ, καὶ λάμψι τῆς ματιᾶς μας.

Πόσας φορὰς ἡ ἄμοιρη μαννοῦλα σου τὸ βράδυ
Θαρρεῖ πῶς σὲ κρατεῖ σφιγντὰ 'ς τὴν ἔρμη ἀγκαλιά της,
Καὶ λακταρεῖ 'ς τὸν ὕπνον της, καὶ ἀπλώνει 'ς τὸ σκοτάδι
Νὰ σὲ χορτάσῃ μὲ δροσιὰ μὲ τὰ γλυκὰ φίλ'α της,
Μὰ 'κεῖ π' ἀρχίζει καὶ γλυκὰ τραγοῦδ'α νὰ σοῦ λέγῃ,
Ἀχ! δὲν σ' εὕρισκει ἡ δύστυχη, καὶ κλαίει, κλαίει, κλαίει.

Μόνον τῆς μάννας ἡ καρδιά, ἐκείνη 'ξεύρει μόνο
Πόσον πονεῖ καὶ καίεται σὰν χάση τὸ παιδί της,
Πικρότερο 'ς τὸν κόσμον αὐτὸν δὲν ἔχει ἄλλον πόνο,
Χίλια κομμάτια γίνεται καὶ σβύνει ἡ ψυχὴ της
Ἀλλοίμονο 'ς τὴ μάνν' αὕτη π' ὁ θάνατος τῆς πάρῃ
Τῇ φτερωτῇ ἐλπίδα της, τὸ πρῶτο της καμάρι.

Ὀτμένα... εἶνε περὶ σκληρό, πικρότερο ἀκόμα,
Σὰν τῆς ἀρπάξουνε χρυσὰ καὶ τῆς τὸ πᾶν 'ς τὰ ξένα,
Τώρα... ὥς 'πῇ τὸν πόνο τῆς ἀνθρώπου ἄλλου στόμα,
Ἐμένα 'σάστισεν ὁ νοῦς, μοῦ σταματᾷ ἡ πέννα.
Καὶ σμίγω μὲ τὸ δάκρυ της καὶ τὸ δικό μου δάκρυ,
Καὶ πάω νὰ κλάψω μοναχὸς 'ς τοῦ βράχου μου τὴν ἄκρη.

Ἀπὸ τοῦ βράχου τῆς Φρεαττίους, Φεβρουαρίῳ 1887.

(*) Μόλις ἐπανακάμπτωμεν ἀπὸ τὴν Ἰσπανίαν,
τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ἄσματος τὴν γῆν τὴν ἐρασίαν.